

פנסיה תקציבית

פנסיה תקציבית היא פנסיה שמשולמת מתקציבו של המעסיק - כמו שכר. האפשרות לתשלום פנסיה תקציבית נקבעה על ידי המדינה על מנת להבטיח את יכולת התשלום של הפנסיה לעובד לאורך תקופות ארוכות מאוד.

כיוון שאין צבירה כספית של יתרות האמורות לגבות את תשלומי הפנסיה כפי שיש בקרנות הפנסיה הוותיקות או החדשות ובשאר המוצרים הפנסיוניים, קיימת חשיבות רבה מאוד ליציבות ויכולת התשלום לאורך שנים רבות מאוד.

בפנסיה התקציבית נמצאים בעיקר עובדים של המדינה, מערכת הביטחון, רשויות מקומיות וכן גופים הקשורים למדינה באופן ישיר או עקיף, עם השנים הובן שסוג זה של פנסיה יעמיס על הגופים המשלמים תשלומים גבוהים מאוד שלאורך שנים לא בוצע עבורם חישוב מדויק ולכן יגרמו לעומס תקציבי עתידי עצום, גם כיום מתוארת הפנסיה התקציבית כ"פצצת זמן" שהדור הנוכחי והדורות הבאים יאלצו להתמודד איתה.

לדוגמא, מערכת הביטחון שמשלמת לעובדיה (צה"ל וכוחות הביטחון האחרים) פנסיה מגיל צעיר יחסית משלמת גם שכר לעובד שמחליף את העובד הפורש, לעיתים יש שניים או אפילו שלושה דורות של מקבלי שכר ופנסיה על אותו תפקיד, ברור לגמרי שהעומס על מערכת הביטחון גדול כבר היום ויהיה גדול הרבה יותר בעתיד.

זו הסיבה העיקרית לכך שהחל משנת 2002 הוחל במהלך שבו כל עובד חדש שמצטרף לגוף בו קיימת פנסיה תקציבית יחל לצבור זכויות או צבירה בפנסיה צוברת בלבד.

לפנסיה התקציבית מספר מאפיינים מיוחדים שלא קיימים בפנסיות הצוברות הוותיקות ובוודאי שלא בקרנות הפנסיה החדשות.

המאפיין הראשון והחשוב ביותר הוא שהפנסיה נקבעת על פי השכר של העובד בעת הפרישה. מדובר בהבדל גדול ומשמעותי לעומת קרנות הפנסיה הוותיקות בהן השכר הקובע יהיה לרוב נמוך (לעיתים בהבדל ניכר) מהשכר לקראת הפרישה.

מאפיין שני וחשוב הוא שתשלומי העובד לפנסיה התקציבית נמוכים משמעותית מהתשלומים לקרנות הפנסיה הוותיקות והחדשות ועומדים כיום על 2% בלבד מהשכר הקובע לפנסיה, יש לציין שתשלום זה החל רק בשנים האחרונות (החל משנת 2004 1% ומ-2005 ואילך 2%), כפי שהובן, המעסיק אינו מפריש כלל.

מאפיין שלישי – למקבלי הפנסיה התקציבית יש את האפשרות (גם למי שאינו מקבל פנסיה תקציבית) לפרישה מוקדמת, בדרך כלל מגיל 57 ואילך אולם קיימות גם אפשרויות נוספות.

הפנסיה התקציבית הינה פנסיה מקיפה שמעניקה כיסוי למקרה מוות, נכות וזקנה:

למקרה זקנה חישוב התשלום מבוסס על 2% לכל שנת עבודה עד תקרה של 70% מהשכר ההאחרון.

במקרה נכות הכיסוי ניתן על פי מפתח של 20% ובנוסף 3 פרומיל לכל אחוז נכות או על פי תקופת העבודה במכפלה של 2% - הגבוה מבניהם – לדוגמא עובד שפרש לאחר 20 שנים ונפסקו לו 60% נכות יקבל קצבה בגובה של 40% שכן היא גבוהה מ-38% על פי החישוב בשיטת החישוב הראשונה, החישובים ישוקללו בחלקיות המשרה ועל פי השכר הקובע.

במקרה מוות יקבלו השאירים (מהשכר הקובע):

40% - לאלמן/ה כל עוד לא נישאו מחדש

איל עצמון – ייעוץ פנסיוני אובייקטיבי

10% לכל יתום עד גיל 20 או סיום שירותו הצבאי

5% תוספת לכל היתומים

קיימת קצבה גם לתלויים במידה ויש (לדוגמא הורים שתלויים בעובד שנפטר).

סה"כ הקצבאות לא יעלו על 70% מהשכר הקובע.

שאירי פנסיונר זכאים גם הם לתשלום קצבה, לדוגמא, במקרה של בן/בת זוג תהיה זכאות של 60% מהפנסיה.

מספר נקודות חשובות נוספות:

- השכר הקובע לפנסיה יהיה שכר היסוד ובנוסף השכר שנובע מתוספות קבועות, עבור רכיבי שכר נוספים, יתכן ותהיה הפרשה לתכנית פנסיה/ביטוח צוברת או קופת גמל שלא יכללו בשכר הקובע.
  - עובד שעזב מקום עבודה ושיש לו זכאות לפנסיה תקציבית, יכול ברוב המקרים (אך לא בכלם) להצטרף לקרן פנסיה ותיקה.
  - עובד/ת שפרש/ה לפני גיל 60 עקב בעיה רפואית או פיטורין זכאי/ת למענק פרישה על פי 3 חלופות (החלופה הנמוכה מבניהן).
  - ניתן לבצע איחוד קבלת קצבה בין פנסיה תקציבית לבין קרן פנסיה ותיקה שבהסדר (לא פנסיה חדשה או ותיקה מאוזנת), התשלום יבוצע על ידי הקרן האחרונה.
  - ניתן לקבל פיצויים במקום הפנסיה התקציבית הן בעת עזיבת עבודה לפני גיל הפרישה והן בפרישה (מומלץ לשקול היטב ביצוע פעולה זו).
  - הפנסיה ניתנת לאחר 10 שנות עבודה לפחות – לא רלוונטי במועד זה.
  - במידה וקיימות שתי גמלאות שמשולמות מגופים שנחשבים כ"קופה ציבורית" (קיימת רשימה) יתכן ותהיה הפחתה בפנסיה הכוללת (ראו כתבה בנושא "קופה ציבורית").
  - בעת הפרישה זכאי הפורש לפדיון ימי מחלה באם לא נוצלו ועל פי מפתח המבוסס על מספר ימי המחלה ושיעור הניצול שלהם (ראו כתבה בנושא "פדיון ימי מחלה").
  - ניתן להוון (לקבל סכום חד פעמי) פנסיה בשיעור של 25% מהפנסיה למשך 6 שנים, המשמעות שכנגד התשלום החד פעמי הפנסיה תופחת ל-75% למשך 6 שנים ולאחר מכן תחזור לסכומה המקורי.
  - הפנסיה משולמת כל יום אחרון בחודש.
- מטרת המאמר להסביר בפשטות ככל הניתן את יסודות ועקרונות הפנסיה התקציבית ואינו משקף את מלוא הפרטים והנתונים על הפנסיה התקציבית וכן אינו אמור להוות ייעוץ, במקרים שבהם נעשית פעולה כלשהי שיכולה להשפיע על הפנסיה, אני ממליץ להתייעץ עם בעל רישיון למתן ייעוץ אישי.

איל עצמון – ייעוץ פנסיוני אובייקטיבי

טלפון: 03-9199938

פקס: 1533-9199938

מייל: azmonadv@gmail.com

www.azmonadv.com